

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 października 2015 roku (data prezentaty) małoletni powodowie M. J. (1) i T. J., reprezentowani przez przedstawicielkę ustawową – matkę M. J. (2), wnieśli o podwyższenie należnych od pozwanego D. J. alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 16 lipca 2012 roku, w sprawie o sygn. akt VI C 575/12, z kwot po 500 zł do kwot po 2 200 zł miesięcznie. Jednocześnie wniosła o zabezpieczenie roszczenia poprzez zobowiązanie pozwanego, na czas trwania postępowania, dołożenia na rzecz powodów kwot po 2 200 zł miesięcznie począwszy od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu wskazano, że konieczność podwyższenia alimentów wynika z usprawiedliwionych potrzeb małoletnich dzieci, które zgodnie z porozumieniem zawartym przed mediatorem w toku procesu rozwodowego miały być pokrywane przez oboje rodziców ponad kwotę zasądzonych alimentów. Jednak od końca 2014 r. D. J. nie wywiązuje się z zawartego porozumienia i ponad kwotę zasądzonych alimentów nie partycypuje w utrzymaniu małoletnich dzieci. Ponadto od czasu orzekania w tym przedmiocie wzrosły również ich usprawiedliwione potrzeby. (k. 1 – 10)

W piśmie procesowym z dnia 29 grudnia 2015 r. D. J. wniósł o utrzymanie wysokości zasądzonych alimentów na dotychczasowym poziomie. Wskazał, że nie wiadomo mu, aby zmieniły się znacząco usprawiedliwione potrzeby małoletnich. Odnosząc się do swojej sytuacji majątkowej wskazał, że stracił kilka stałych zleceń, co skutkowało zmniejszeniem uzyskiwanego dotychczas dochodu.

Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2015 r. D. J. uznał powództwo do kwoty po 600 zł na każde z dzieci, tj. łącznie do kwoty 1 200 zł. Z kolei przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów ograniczyła powództwo do kwoty po 2 000 zł na każde z dzieci.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 7 czerwca 2006 r. z nieformalnego związku (...) i D. J. urodził się T. J.. D. J. uznał ojcostwo w dniu 25 maja 2006 r. przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego m.st. W. (odpis zupełny aktu urodzenia k. 13)

Dnia 21 lipca 2007 r. M. J. (2) i D. J. zawarli związek małżeński. (odpis skrócony aktu małżeństwa k. 8 akt sprawy VI C 575/12)

Dnia 19 grudnia 2007 r. ze związku małżeńskiego M. J. (2) i D. J. urodziła się M. J. (1). (odpis skrócony aktu urodzenia k. 14)

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie rozwiązał przez rozwód związek małżeński M. J. (2) i D. J.. Kosztami utrzymania małoletnich dzieci obciążył oboje rodziców, ustalając udział ojca na kwotę po 500 zł miesięcznie na każde dziecko, tj. łącznie 1 000 zł, płatne z góry do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk matki z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybieni terminu płatności którejkolwiek z rat. (wyrok k. 24 akt sprawy VI C 575/12)

W toku postępowania rozwodowego strony przedstawiły także wspólny plan opieki nad dziećmi, uwzględniający m.in. szerokie kontakty ojca z dziećmi, sprowadzające się w znacznej mierze do sprawowania opieki naprzemiennej nad małoletnimi, jak również wysokość alimentów na każdego z małoletnich w kwocie po 500 zł miesięcznie, jak również ustaliły, że dodatkowe koszty związane z potrzebami dzieci m.in. wizytami lekarskimi, lekami, badaniami, wyżywieniem w przedszkolu, wycieczkami przedszkolnymi, zakupem ubrań, opłatami za zajęcia dodatkowe rodzice będą ponosić po połowie. (porozumienie mediacyjne k. 18–19 akt sprawy VI C 575/12)

Małoletni powód T. J. ma obecnie 9 lat, od urodzenia cierpi na atopowe zapalenie skóry, jest alergikiem i astmatykiem. Determinują one dietę chłopca oraz potrzebę regularnego stosowania drogich maści i kosmetyków. Jest

na odpowiedniej diecie uwzględniającej alergię, która wiąże się z większym kosztem. Uczęszcza na zajęcia dodatkowe z dramy i warsztaty plastyczne.

Matka chłopca określiła jego uzasadnione koszty w wysokości 3.943 zł, na co składają się: koszty mieszkania – 247 zł, koszty żywienia – 900 zł, leki i lekarze – 300 zł, ubrania – ok. 500 zł, Komunia Święta – ok. 166 zł (2.000 zł jednorazowo), teatr, kino, rozrywka – 90 zł, książki i zabawki – 110 zł, sprzęt sportowy – 100 zł, zajęcia dodatkowe – 220 zł, środki higieny i czystości – 240 zł, wyposażenie szkolne – 70 zł, podręczniki – 30 zł, obiady szkolne – 150-160 zł, imprezy urodzinowe – 100 zł, telefon – 10 zł, kieszonkowe – 80 zł, wakacje – 400 zł, transport – 120 zł, koszty długookresowe – 100 zł. (k. 4).

Małoletnia powódka M. J. (1) ma obecnie 8 lat, jest alergiczką, trenuje gimnastykę artystyczną i akrobatykę. Jest na odpowiedniej diecie uwzględniającej alergię, która wiąże się z większym kosztem.

Matka dziewczynki określiła jej uzasadnione koszty w wysokości 4.069 zł, na co składają się: koszty mieszkania – 247 zł, koszty żywienia – 900 zł, leki i lekarze – 150 zł, ubrania – ok. 500 zł, Komunia Święta – ok. 166 zł (2.000 zł jednorazowo), teatr, kino, rozrywka – 90 zł, książki i zabawki – 110 zł, sprzęt sportowy – 100 zł, zajęcia dodatkowe – 500 zł, środki higieny i czystości – 230 zł, wyposażenie szkolne – 70 zł, podręczniki – 3 zł, obiady szkolne – 150-160 zł, imprezy urodzinowe – 100 zł, telefon – 10 zł, kieszonkowe – 80 zł, wakacje – 400 zł, transport – 150 zł, koszty długookresowe – 100 zł. (k. 4).

Przedstawicielka ustawowa małoletnich M. J. (2) ma 38 lat. Sprawuje bezpośrednią opiekę nad małoletnimi dziećmi. Prowadzi własną działalność gospodarczą. W okresie od orzeczenia rozvodu dochody matki małoletnich podlegają fluktuacji tj. w 2012 r. dochód wyniósł ok. 45.000 zł, w 2013 r. dochód wyniósł ok. 52.000 zł, w 2014 r. dochód wyniósł ok. 34.000 zł. Obecnie jej dochód wynosi ok. 3.500 zł. Matka dzieci prowadzi działalność gospodarczą i uzyskuje przychód w wysokości ok. 5.000 zł, po odliczeniu kosztów pozostaje jej kwota ok. 3.500 zł. Wraz z dziećmi mieszka w domu jednorodzinnym wraz ze swoimi rodzicami. Dom ten należy do rodziców M. J. (2). Koszt utrzymania domu (podatek, media) wynosi około 500 zł. Rodzice wspomagają ją finansowo, kupując zabawki, ubrania dla dzieci. (zeznania M. J. (2) k. 435-436, zeznania J. O. k. 433-434, deklaracje PIT k. 154-158).

Pozwany D. J. ma 55 lat. Wykonuje wolny zawód – jest aktorem, mimikiem. Nie ma stałego źródła utrzymania. Osiąga dochody na podstawie umów cywilnoprawnych. Kształtują się one bardzo różnie, w zależności od sezonu. Dochody te wynoszą średnio 4 000 zł netto miesięcznie. W miesiącach kiedy D. J. nie uzyskuje dochodu utrzymuje się z oszczędności. Swój koszt utrzymania ocenia na 800 zł miesięcznie, dodatkowo ponosi koszt utrzymania mieszkania w wysokości 500 zł. Jest właścicielem nieruchomości – działki rekreacyjnej – której roczny koszt utrzymania wynosi około 1300 zł. Ma jeszcze jedno dziecko, na które płaci alimenty w wysokości 800 zł miesięcznie. Pozwany widuje się z dziećmi. Podczas spędzanego wspólnie czasu zabiera je m.in. do teatru. Ponosi wszelkie koszty ich utrzymania w czasie, gdy powodowie z nim przebywają. Kupuje im ubrania, które dzieci mają w jego mieszkaniu. (zeznania D. J. k. 436-437)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, zeznań świadka J. O., zeznań stron oraz ich niekwestionowanych twierdzeń. Dokumenty zgromadzone w aktach niniejszej sprawy oraz aktach sprawy VI C 575/12 Sąd uznał za wiarygodny i w pełni wartościowy materiał dowodowy. Nie były one kwestionowane przez żadną ze stron, zaś Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się (§ 3 w/w art.).

Jak stanowi natomiast treść art. 135 § 1 i 2 kro, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Zmiana obowiązku alimentacyjnego, zgodnie z art. 138 kro możliwa jest w razie zmiany stosunków tzn. wtedy, gdy zmianie ulegają uzasadnione potrzeby uprawnionego albo możliwości zarobkowe zobowiązanego. Zmiana taka musi jednak być istotna.

W ocenie Sądu, od dnia ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów nastąpiła istotna zmiana, w rozumieniu art. 138 kro, uzasadniająca podwyższenie obowiązku alimentacyjnego od pozwanego do kwoty po 1000 zł miesięcznie, poczynając od dnia wniesienia powództwa.

Bezspornym jest fakt, że od ostatniego orzeczenia w przedmiocie ustalenia obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletnich M. J. (1) i T. J. minęły 4 lata i koszty ich utrzymania wzrosły. Powodowie mają obecnie odpowiednio 8 i 9 lat, uczęszczają do szkoły podstawowej, biorą udział w zajęciach dodatkowych takich jak zajęcia sportowe czy plastyczne. Chodzą do kina i do teatru. Chorują przewlekłe na alergię, a T. J. również na astmę.

Sytuacja majątkowa matki małoletnich w zasadzie nie uległa znaczącym zmianom. Nie uległy zmianie również możliwości zarobkowe pozwanego. Wprawdzie wskazuje, że w tym roku uzyskuje mniejszy dochód, ponieważ utracił kilka stałych zleceń, to nie ma wpływu jednak na jego możliwości zarobkowe, które w dalszym ciągu pozostają na tym samym poziomie. Pozwany nie zapadł na żadną chorobę uniemożliwiającą mu pracę zarobkową. Nie zwiększyły się również jego zobowiązania z innych tytułów.

W ocenie Sądu, po dokonaniu weryfikacji materiału akt niniejszej sprawy, faktyczny koszt utrzymania małoletnich powodów oscyluje wokół kwoty 1800 zł miesięcznie, a nie jak wynika z wyszczególnionych przez matkę małoletnich kwot 4.069 i 3.943 zł. Zdaniem Sądu, przedstawicielka ustawowa powodów zawyżyła wydatki na usprawiedliwione potrzeby M. J. (1) i T. J., jednocześnie w żaden sposób ich nie argumentując. Koszty utrzymania dzieci wskazywane przez matkę są bardzo wysokie i nieadekwatne do jej dochodów. Z twierdzeń M. J. (2) wynika, że wydaje na utrzymanie dzieci dużo więcej niż sama zarabia. Wskazane przez nią wydatki są nieadekwatne do poziomu życia rodziny i nie mogą stanowić usprawiedliwionych potrzeb małoletnich. Za usprawiedliwione Sąd uznał: 700 zł – koszty zakupu żywności, 300 zł – odzież i obuwie, 150 zł – środki czystości, 50 zł – przybory szkolne, 100 zł – lekarstwa, a także koszt zajęć dodatkowych, które dla małoletniego powoda wynoszą 240 zł, zaś dla M. J. (1) – 400 zł. Kwoty wydatkowane na zajęcia dodatkowe powodów nie były też przez pozwanego kwestionowane. Należy podnieść, że w sytuacji, gdy matka powódki nie uzyskuje wystarczających dochodów i korzysta z pomocy finansowej rodziny, niezrozumiałym wydaje się fakt wydatkowania m.in. kwot po 500 zł miesięcznie na ubrania każdego z dzieci. Kierując się doświadczeniem życiowym Sąd stwierdził, że koszty wyżywienia 8 i 9 letnich dzieci są znacząco zawyżone, zwłaszcza, że powód korzysta z wyżywienia w szkole. Sąd miał oczywiście na uwadze dolegliwości na jakie cierpią małoletni powodowie oraz związaną z tym konieczność stosowania odpowiedniej diety i doboru odpowiednich dla nich kosmetyków czy środków czystości. Jednak wobec poziomu życia obojga rodziców i ich zarobków nie muszą to być kosmetyki z najwyższej półki. Ponadto z doświadczenia życiowego wynika, że każdy zakupiony kosmetyk wystarcza na określona ilość czasu, najczęściej na dłużej niż 1 miesiąc. Zastrzeżenia Sądu budzą również koszty prywatnych wizyt lekarskich każdego z małoletnich powodów. Nie budzi wątpliwości, że istnieje możliwość korzystania z publicznej służby zdrowia i korzystanie z porad lekarzy, którzy świadczą usługi w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Z twierdzeń przedstawicielki ustawowej małoletnich wynika, że dzieci korzystają wyłącznie z prywatnej służby zdrowia. Nawet w przypadku rozcięcia palca matka udała się z powodem do chirurga na prywatną wizytę. Decyzje matki o korzystaniu wyłącznie z prywatnej służby zdrowia w przypadku, gdy jest możliwość uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej nieodpłatnie nie może obciążać pozwanego. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że dzieci spędzając czas z ojcem również chodzą do kina czy teatru, a zatem ojciec w równym stopniu jak matka partycypuje w kosztach rozrywki i kultury. W skład

usprawiedliwionych potrzeb małoletnich nie mogą też wchodzić koszty poniesione w związku z I Komunią Świętą. Należy wskazać, że alimenty dotyczą kosztów utrzymania dzieci w przyszłości, a nie tych już poniesionych, choćby tylko przez jednego z rodziców. Koszt ten był jednorazowy i został już poniesiony przez M. J. (2). Z ustalonego stanu faktycznego wynika nadto, że oboje rodzice spędzają z dziećmi wakacje, każde z nich w miarę swoich możliwości i zdolności stara się zapewnić im wypoczynek. Nie sposób zatem w skład usprawiedliwionych potrzeb małoletnich zaliczyć również kosztów obozów, czy kolonii. Przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki nie wykazała w trakcie trwania postępowania kosztów utrzymania małoletniej M. J. (1) na poziomie 4069 zł, zaś T. J. – 3943 zł, jak wskazała w pozwie.

Sytuacja pozwanego w zasadzie nie uległa zmianie. Sąd uznał, że zważywszy na dotychczas uzyskiwane przez pozwanego wynagrodzenie, a także biorąc pod uwagę jego możliwości zarobkowe i majątkowe, zasadnym jest określenie wysokości świadczenia alimentacyjnego na kwotę po 1000 zł na każde z dzieci. Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie, uznając iż żądana kwota alimentów w wysokości po 2 000 zł miesięcznie od D. J. abstrahując od jej znacznego zawyżenia, znacznie przewyższa jego możliwości majątkowo – zarobkowe. Sąd określając kwotę alimentów łącznie na 2000 zł miesięcznie zauważył, że podnoszona przez pozwanego jego gorsza niż w okresie orzekania alimentów sytuacja materialna nie zwalnia go od obowiązku łożenia na dzieci i partycypowania w uzasadnionych kosztach ich utrzymania. Zaznaczyć należy bowiem, że obowiązek alimentacyjny mieści się w katalogu obowiązków troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka nałożonych na rodziców w art. 96 § 1 k.r.o. Trudna sytuacja materialna i życiowa rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. Rodzice obowiązani są dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2015 r., sygn akt III AUa 427/15; LEX nr 1960662).

Reasumując, Sąd na mocy art. 133 § 1 krio, w zw. 135 § 1 i 2 krio i art. 138 krio orzekł, jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

O kosztach procesu należnych stronie powodowej Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał ściągnąć od D. J. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Warszawy M. w W. kwotę 480 zł tytułem części opłaty od pozwu, której powodowie nie mieli obowiązku uiścić.